

Till
läraren

Knoppar

Träden i undersökningarna

Asp, björk och rönn var några av de första träden som kom att växa här efter att den senaste istiden tog slut för cirka 10 000 år sedan. Idag växer de i så gott som hela landet. Läs mer om träden på sidorna 18-19 i PULS NO-boken.

Vad är knoppar?

Redan i slutet av sommaren eller under hösten skapas anlag för knoppar på träd och andra växter. Under vintern vilar knopparna. När våren kommer ökar vattenmängden i träden och med vattnet följer mineraler och socker vilket gör att knopparna växer. Dagarnas längd, dvs. mängden dagsljus, styr när knopparna slår ut. När det väl sker kan det gå fort.

Dina förberedelser

Plasta in de stora bilderna av knopparna och kopiera upp ett dokumentationsblad till varje elev. Packa för fältstudien: lupp, kopieringsunderlag, pennor, sudd och skrivunderlägg.

Innan ni går ut

Visa de stora bilderna av olika knoppar. Samtala om vad som kännetecknar de olika knopparna. Detta ger eleverna förutsättningar att kunna beskriva knoppar i sina undersökningar. Exempelvis:

- färg (grå, brun, grön ...)
- form (spetsiga trubbiga, runda, ovala ...)
- hur knoppfjällen ser ut (storlek, släta, fnasiga ...)
- hur de är placerade på grenen (på små skaft, direkt på grenen, parvis ...)
- antal.

Leta knoppar

Gå ut och leta efter knoppar. Låt eleverna dokumentera sina fynd på kopieringsunderlagen. Det finns två olika kopieringsunderlag för knoppjakten. Ett enklare där eleverna ska skriva datum, plats och rita lövet och ett där de även ska skriva några kännetecken för varje knopp.

För att ta reda på hur bladen ser ut kan ni antingen spara den delen av undersökningen och återkomma till platsen när knopparna öppnats, eller läsa om träden i NO-boken och titta på bilderna hur träden och bladen ser ut.

Följ lövsprickningen

Välj ut ett träd som ni besöker vid flera tillfällen under våren. Följ lövsprickningen genom att undersöka hur knopparna utvecklas. När ni märker att knopparna närmar sig att börja öppnas kan det gå fort så gör gärna tätare besök. Låt eleverna använda lupp för att se detaljer bättre.

Text: Maria Olsson

Källförteckning till fotona: Shutterstock

Kopiering tillåten © 2024. Natur & Kultur Box 24047, 104 50 Stockholm Tel 08-453 86 00 info@nok.se